

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 4.

Indult Bétsből, Kedden, Januárius' 12-dikán, 1830.

B é t s.

A' Fő Méltóságú Erdélyi Udvari Cancellaria méltóztatott Mgs. Bertleff Mihály Ur helyébe, a' ki Erdélyben valóságos Udvari Secretáriussá kineveztetett, Ts. Nyujtói Jancsó Imre első Udvari Cancellista és Udv. Jegyző Urat jeles tehetségeinek és hosszas hív szolgálatja által szerzett érdemeinek tekintetéből Udvari Concipistává kinevezni.

A' közelebb mult 1829-dik esztendőben a' holtak száma Bétsben 15896-ra ment, ide számlálván 428 halva születetteket. E' szerént a' mult esztendőben 296 személlyel ment kevesebbire a' holtak száma, mint 1828 ban. — A' meghalozottak között 56-an éltek 90—100 esztendőt, Hárman 100 esztendőt meghaladtak, a' legidősebb 106 esztendős volt. Elgyengülésben haltak meg 1029-en; forró és rothasztó hideglelésben 669-en; belső gyúladásban 410-en, guta- vagy szélütésben 643-an; belső részek megkeményedésében 139-en; vízi betegségben 1919-en; hasmenésben 63-an; tüdőveszélyben 2427-en; száraz betegségben vagy hervadozásban, 2462-en; torok gyúladásban 156-an; himlőben 256-an; szerentsétlen halál által 140-en.

A' belső és külső városokban született fiú gyermekek száma 6855; a' leánygyermekké 6666, mindössze tehát születtek 13521-en.

Az öszveesketett személyek száma 2512 párra megy.

N a g y B r i t a n n i a.

London, Dec. 26-dikán. A' Király elhagyván Vindsorban a' Pavilont, a' hol eddig lakott, Dec. 21-dikén az új Kastélyba béköltözött. Midőn Ő Fge az épületbe belépett, harangszó jelentette a' Vindsori lakosoknak a' történetet. A' Parokhialis templomnak és a' Sz. György Kápolnájának harangjai délutáni 4 órától fogva estvéli 9 óráig szüntelen szólottak.

Hertzeg Wellington és Gróf Aberdeen, Leopold Sachsen-Koburgi Hertzegnek (a' kiról emlegetik, hogy Görög Ország jövődöbeli fejedelmévé fog választatni) látogatására Claremontba kimentek; és nála több napokig mulattak.

A' Morning Journal ellen indított négy per, sorban lefolyt egymás után. Az első felvétetett Dec. 22-kén, — a' Lord Cancellariusnak megbetstenítéséért. Azt állította t. i. a' nevezett Journal, Máj. 30-iki levelében, hogy Lord Lyndhurst (a' Lord Cancellarius, de a' ki névszerént ki nevezve nem volt, hanem ki volt jelelve úgy, hogy minden tudta, kiértettetik a' törvény tudó Lord név alatt) azért emelte Sugden Urat hivatalba, mert 50,000 f.

sterlinget adott néki költsön. A' Vádoló Attorney-General (Kir. Fiskalis) így szólott a' többek között: „Tudom én, hogy sokan midőn a' Sajtó zabolatlanságának megfenyítettéséről vagyonszó, egyszerre annak szabadságát kiáltják veszedelemben forgani. De, nagyon helytelenül. A' Sajtószabadsága abban áll hazánkban, hogy mindenkinek jussa és szabadsága vagyonszó, előleges Censura vagy más megszorítás nélkül, kinyomtattatni és közre boltsátani, a' mit akar. De innét nem következik, hogy ezen just, másoknak ártalmára, büntetlen szabad használni. Kinek ötlené elméjébe, egy gyilkosnak vagy haramjának megbüntetésekor, a' személyes szabadságot vagy a' tselekedeteknek szabadságát féltetni? Az igaz, Ura kiki magának, a' személyes szabadságnál fogva, és tagjainak mozgásai szabad akaratjától függenek: de azért nintsen jussa másokat megöklözni, és nem szabad tagjainak mozgásait úgy intézni, hogy az által másoknak szabadsága, élete vagy sajátja megkárosodjék. Így van a' dolog a' Sajtóra nézve is; kineknek szabad, ha tetszik, azt eszközül felvenni gondolatjainak közre boltsátására, de nem ám, mások betsületének lerontására vagy megmotskolására.“ — Alexander Úr a' Fő-Szerkeztető hosszú mentséget mondott maga mellett, de a' vádas tikkelynek tőle lett származását nem tagadta. A' Jury, igen rövid tanátskozás után ki mondotta reája a' „Bűnös“t. — A' második per, Hg Wellingtonnak betstelenítéséért, Dec. 23 kán folyt le. Okot a' vádra az a' Pasquillus adott, melly a' Morning Journalnak Máj. 14-iki levelében jöve ki. A' Hertzeg ebben mint fennhéjjázó, gögös, tudatlan 's a' t. ki-tsúfoltatott, és azzal a' szemrehányással illettetett, hogy a' Királyt, kitől az Emancipatióba való megegyezését kényszerítés

által tsikarta ki, a' népnél szeretetlenségbe ejtette. Az Attorney-General, vádlóbeszédjében a' többek között; ezt mondta: „A' szóban forgó Pasquillis tulajdonképpen a' Katholikus Kérdést illette, melly abban az időben a' Parlament előtt felforgott. Annak szerzője, Alexander abban a' hiedelemben volt, hogy az Emancipatio a' Parlament Házaiban nem fog keresztül menni; hogy tehát Olvasóinak azt mutassa, mintha ő többet tudna, mint a' mennyit tudott, ki adta ama tsúfos Libellust, mellyben a' Hertzegről, több más gúnyolódások között, azt írta, hogy a' Monarchát kényszerítette az Emancipatio fontolóra vételének ajánlására a' Parlamentnek. Hamár semmi több nem volna is ebben a' Libellusban, megérdemlené annak írója a' kárhoztatást, midőn a' Királyról azt meri mondani, hogy első Ministerétől kényszerítést szenved. A' Királynak, szabadnak illik lenni; és, ő (az Attorney General) meri állítani, hogy ezzel a' szabadsággal Angliának Királyai között senki inkább nem élt, mint a' mostan Uralkodó Felség, és soha Monarcha nem volt, a' ki a' kényszerítést, ha azzal bátorzkodott volna valaki hozzá járulni, bosszúsabban megfenyítette volna, mint IV György Király. Azt is mondja továbbá a' Libellus, hogy a' Király nem mér közönséges helyen megjelenni, Ministere olyan állapotra juttatta, mellyben még tsak azt a' gyönyörűséget sem engedheti meg magának, hogy magát népének muíassa. Lehetetlen hogy valaki, légyen bár az a' szabad sajtónak legtüzebb oltalmazója, menthesse a' Pasquillus-írót, a' ki Monarcháját így megalatsonyító beszédekre vetemedik.“ — Alexander Úr ismét hosszú beszéddel oltalmazta magát. Felhozta nevezetesen, hogy abban az időben, midőn ő azt a' tikkelyt írta, az Ország igen fel-

lázadt és gerjedező állapotban volt, ő mint Publicista kötelességének tartotta a' fenyegető veszedelemről figyelmet gerjesztő módon elmélkedni, és ha keresztül hágtá is ottan ottan az illendőségnek határait, a' felforgott tárgynak rendkívül nagy fontossága, reményli, e' részben kimentí. — Ő a' Királyról tsak ennyit mondott ama tzikkelyben, hogy Ministeri miatt veszedelmes állapotra jutott. Ennek bizonyosságául felhozza, hogy ötet abban az időben egy nagy Úri ember megkérdezte; tanátsos lenne e' a' Királynak a' Drury-Lanei vagy Covent-Gardeni Theatrumot meglátogatni és ő, Monarchájához tartozó tiszteletből, azt tanátsolta, hogy Ő Fge ne tégye ki Magát ennek mérészlésére, és ezen tanáts el is fogadtatott, 's a' Király a' Theatrumban nem jelent meg. (Nagy Nevetés) — A' mi Hertzeg Wellingtont illeti, a' kit azon tzikkely tulajdonképpen érdekel, ő nem Király, hanem pusztá jobbagy és — a' mi itt kiváltképpen tekintetet érdemel — szolgája a' Statusnak, a' kiről mindennek jussa van szólni, és megmondani a' mi fáj. En a' Hertzegről nem szóllottam úgy, mint Privát emberről, hanem mint Ministerről; és ha az olyan kifejezések, mint a' minéműekkel én éltem, a' törvénynek és a' büntetésnek alája esnek: úgy itt az ideje, hogy az Újság Író-Bureaukat zárjuk bé, és a' nyomtató míveket, sajtókat a' Themzébe hányjuk bé. Ha a' vádoltatott tzikkely Pasquillusnak esmér-tetik lenni, úgy néki és minden betsületes embernek kötelessége lészen a' Parlamentet a' Censurának behozására megkérni.... Előjö a' vádban, hogy én Hertzeg Wellingtont nagyra vágyónak mondottam. De ki tagadhatja azt, hogy a' Hertzeg mindég nagyra vágyó volt, most is az? Az ellenkezőt hijjában mondtam volna, senki se hitte vol-

na.“ 's a' t. 's a' t. — A' Jury negyedfél óranyi tanátskozás után ezt az ítéletet hozta: „Mi bűnösnek találjuk a' vádoltatott Felet, Ő Felségének megsértéséért; de felololdozzuk a' Ministerium Pasquillizálásának vádja alól. A' Jury abban a' vélekedésben vagyon, hogy a' tzikkely olyan környülállások között és olyan időben íratatott, a' midön az Országban hallatlan nagy fellázzadás uralkodott, annál fogva a' vádoltatott felet a' Törvényszéknek kegyelmébe ajánlja.“ (Hasonló ítélet mondatott az Atlas nevű Újságlevélnek ugyan tsak ilyen nemű perében.)

Ugyan ezen a' napon lefolyt a' harmadik per is. Azt mondta t. i. a' Morning Journal, Jun. 16-kán, hogy sem a' Ministeriumnak, sem a' Parlament Házainak nintsen szíve az Orzágnak szenvedéseit érezni. — A' Jury itt is Bűnöst mondott.

A' negyedik per. Dec. 24-dikén vétetett fel — Hertzeg Wellingtonnak megbetstelenítéséért és azzal való rágal-mazásáért, hogy a' Királyság után áhítozik. Okot a' vádra a' Morning-Journálnak Jul. 30-diki levele adott, mellyben egy Papnak (John Litton Crosbie, ki Egyháznak szolgája Sydemhamban, Kentben, és Házi Káplánja Cumberland Kir. Hertzegnek — a' mint magát írja) nevében, a' következő levél volt kinyomtatva: „Ő Méltóságához, Hertzeg Wellingtonhoz. — Abban a' siralmas állapotban, a' mellyre Méltóságodnak tudatlansága, hiúsága, és nagy-ravágyása ezt a' hajdan kitetsző és virágzó Nemzetet juttatta, tsak egyedül a' van még Méltóságodnak hátra, hogy nyomja el a' Sajtó szabadságát, hallgat-tassa el a' köz vélekedést és fojtsa meg panaszszait a' még életben maradt, de üldöztetett Irlandiai Protestánsoknak, kik most a' Mgod Pápista Emancipations

Billjének oltárán feláldozott atyok fiai-
nak tetemei felett könnyeket hullatnak.
Igasságot szólott e' Mgod, midőn egy
Fő tisz. Praelatusnak azt erősítette, hogy
az úgy nevezett Felszabadító-Bill
úgy vagyon elintézve, hogy nemtsak fel-
tartja amaz Országnak Protestans Insti-
tutioit, hanem le is rontja a' Papismust?
Igazán a' szívből jövő igazságot mondta
e' Mgod, midőn utálatos képmutatás-
sal és tettetett aggódással a' Polgári há-
borúnak rettentőségeit olyan takaros
kis képben lefestette, és pityergő hangon
könyörgött az Országtörvényének és a'
Bajonétnak erőszakos bele avatkozása
ellen? *) Szép, valóban igen szép! Mi-
kor jutott Mgod ezekhez a' ditső érzések-
hez? Ki gondolta volna, hogy Mgodat
irgalommal, mérséklettséggel vagy által-
jában a' részvételnek akármelley olyan
gyengéd érzéseivel lehetne vádolni, mel-
lyek egy férjfiúnak szívét a' gögös Dic-
tatorétól megkülömböztetik. — Minek-
utánna a' levélíró ezen a' hangon tovább
is beszélt volna, így szól lejjebb: „Ha
az Istennek tetszeni fog, Mgodat az el-
ámíttatott és megsalattatott Monarcha
első Ministerének továbbra is meghagy-
ni, a' mi annak lenne kiváltképpenvaló
jele, hogy Országunkat sajtolni kívánja:
úgy utóljára is, és ez az utóljára meg-
lesz nem sokára, kéntelen lesz Mgod
vagy az Irlandiai Pápistáknak pártoskodó
lelkét elnyomni, vagy az Unionak
(Anglia és Irlandia között) eltörölteté-
sébe megegyezni. De ha azonközben még
valami szikrája a' betsületnek, törvény-
szeretetnek és igazságnak vagyon Mgod-
ban; ha az a' határtalan fennhéjjázás,
melly minden plánumait characterizál-
ja, Mgodat még egészen meg nem ká-
bította; ha a' vénségének napjaiban, azt

a' népet, mellynek valamikor volt bizo-
dalma Mgodhoz, meg akarja magával
békéltetni; ha tudja, hogy minden Pla-
numai Mgodnak, esméretesek egy Kir.
Hertzeg előtt, a' kit Mgod betsmérelte-
tett, rágalmaztatott, és rossz hírbe kever-
tetett, a' nélkül, hogy a' rágalmazókat
valaha megnevezte volna; ha tudja, hogy
minden megöletett jobbágyoknak vére
boszszúért kiált — ha Keresztyén, és
megemlékezik a' halálról, hogy férgék-
nek prédájává lehet, minekelőtte egy
ifjú Hertzegaszszonynak Királyi páltzá-
ját igazgathatná — és hogy ennek a'
Kir. Hertzegaszszonynak *) a' szükség
idején, törvényes Örizője vagyon, egy
Királyi, nagylelkű és Protestans Atyja-
fijában — ha mondom, Hertzeg, ha tud-
ja Mgod, hogy a' dolgok így állanak:
tehát ímé az Égnek nevében kérem Mgo-
dat, hogy adja vissza ismét a' békessé-
get annak a' boldogtalan Országnak,
mellyet hívságból szégyenl Mgod, ha-
zájának elesmerni. 's a' t. 's a' t. — Az A t-

*) IV György Királynak, meg halván
1817-ben egyetlen egy leánya Charlot-
ta (Leopold Sachsen Koburgi Hgnek
Hitvese) nintsen maradéka. Clarence
Hertzeg, a' testvérje, és a' Koronának
Praesumtivus Örököse, gyermektelen; az
ő halála után tehát a' Koronának Ale-
xandrina Hertzeg Aszszonyra a' meg-
boldogult Kenti Hertzegnek leányára kell
szállani. Hannoverában pedig, a' hol a' Ko-
rona csak a' férjfiui ágon mégyen, György,
a' Cumberlandi Hertzegnek fija, fog a'
thronusra következni. Megeshetik mind-
azáltal (Öszveházásítás által), hogy a' két
Korona nem válik külön egymástól.

Kilégyen tehát az a' Kir. Hertzeg Asz-
szony, kiről ott fenn említés tétetik? min-
den látja.

*) Tzélozás vagyon Hg Wellingtonnak az
utóbbi Parlamentben tartott beszédjére.

torney-Generál ezt mondotta: „Egy ilyen nevetséges és dagadt hangon írott Pasquillus nem volna arra méltó, hogy törvényesen üldöztessék, ha a' benne foglaltatott rágalmasz igen is szemtelen és elvetemedett nem volna. Azt fogja t. i. hamisan a' Hertzegre ez a' Pasquillus, hogy házasság szerzést forgat elméjében a' fija és azon Kir. Hertzeg Aszszony közt, a' kire egy időben Országunknak Koronája szállani fog. Az a' Minister, a' ki ilyen Planumot forralna, árulója lenne Monarchájának és méltó a' legkeményebb büntetésre. Kérdésbe vala t. i. ve, mit kelljen Hertzeg Wellingtonnak tselekedni, elégtételt keressen e' törvény-székeknél, vagy fel sém vévén, hagyja abban a' dolgot? Ez utolsó tetszhetik sokaknak, de a' Hertzeg nem úgy gondolkodik, és kötelességének hiszi az ilyen vétkes tzelokkal való rágalmaszokat és betstelenítéseket Birói fenyítés elébe vinni. — Alexander Úr azzal mentette magát, hogy ő a' levelet nem írta, és minekutánna tudva van kitsoda írta, azt látná igazságosnak, hogy a' Cumberlandi Hertzeg Káplánját szollítsák elő. — De az Attorney General ez ellen azt a' kifogást tette, hogy egy Pasquillus kéz íratban nem ártalmas, hanem a' kinyomtatás által leszen azzá. — A' Jury itt is Bűnöst mondott.

Frantzia Ország.

Páris, Jan. 2-kán. A' mult Esztendőnek utolsó napján, a' Fő törvényszékeknek a' tanításra ügyelő Kir. Tanátsnak, az Akademiának, a' Reformata és Augustana Egyház Consistoriumainak s a' t. Kiküldöttjei udvarlására mentek a' Királynak, hogy az Esztendő változásához Ő Fgének szerentsét kívánjanak. Ezen alkalmatossággal Báró Cuviernek, a' ki Ő Fgét az Oskolai tanításra

ügyelő Kir. Tanátsnak nevében köszöntötte, a' Király így felelt: „Gyönyörűséggel hallom a' közönséges tanításra ügyelő Tanátsomnak jókívánságait és érzésének kifejezéseit. Nem szükség emlékeztetnem az Urakat, melly fontosok légyenek az Urakra bízott kötelességek. Itt nem a' jelenvaló pillantás, hanem a' jövő forog fenn. A' Monarchia soha meg nem hal Frantzia Országban. A' Királyoknak nemcsak saját Országlásokról kell gondoskodni; hanem arról is, a' mi utánok következik. A' Népek boldogságának bátorságba való helyheztesére nintsen fontosabb a' tanításnál. De annak talpköve a' Vallás, mellynek hijjánosságát semmi ki nem pótolja. A' nélkül veszedelemre vagyon kiteve az ifjúságnak és a' Státusnak, mellynek ő reménye és ereje, minden jövődöbeli sorsa. Nem szükséges ezen pont felett semmit is az Uraknak szívekre kötnöm; esmérem buzgóságokat, kívánom, hogy abban állhatatosan megmaradjanak.“

A' Seine és Oise Megyéknek Követeitől tanátsot kértek a' Megyebeli Választók, hogy mi tévők légyenek abban az esetben, ha tőlök törvénytelen (az az a' Parlament által nem határozott) adó kérettetnék. A' Követek azt a' választ küldötték levélben nékiek, hogy ne fizessenek. — A' Ministeriumhoz való bizodalmatlanság és a' törvénytelen adó kérettetésének félelme, e' szerént, nem akar megoszlan.

Lavasseur a' Conventnek néhai tagja „Memoires“ tzím alatt egy munkát adott ki Parisban, de a' melly a' Királyi Fiskalisnak kívánságából azonnal letartóztatott.

A' Gazette Dec. 28-káról jelenti, hogy a' Ministeriumnak szándéka vagy a' mostani Megye- és Kösség Rendszerben (System Departemental et Communal) némelly Javításokat bé-

hozni, hogy ezentúl a' Megyéknek és Költségeknek ügyei sebesebben folyhasanak, és ez a' Változtatás, Királyi Rendelés által fog béhozattatni. (S mire való a' Parlament? — kérdi a' Con-
titutionnel.)

Könyváros Guillaume a' Char-
tat versbe foglalta, és munkáját a' Ki-
rálynak ajánlotta.

Toulon Dec. 19-kén Az Aviso
írja, hogy 2500 ember a' Moreai Expe-
ditióból haza érkezett, és Marseille-
ben fogja a' Quarantaint kitölteni.

Kapitány Beaulieu (Frantzia Tiszt,
az Égyiptomi Vice Király szolgálatjában)
Alexandriából némelly régi ritkaságokat
küldött Frantzia Országba egy barátjá-
hoz, a' többek között Krokodilus-tojás-
okat is. Ezek, vagy a' jövetel alatt vagy
a' Quarantainé-tartás alatt, kiköltek és
mikor a' vámháznál a' ládát felbonta-
nák, 3 kitsiny (13—15 újni hosszú),
eléhezett, de tökéletes formájú Kroko-
diluskákat leltek benne. Sok, mellettek
lévő Papyrus-türeteket, és egy Ibis-
Mumiát takaróstól együtt kinjokban meg-
ettek. Az Ibisnek tsak a' körme és tol-
la maradt meg. — Most már útban van
a' három kis szörnyeteg Páris felé, és
ha a' hideg idő meg nem öli őket, ép-
ségben oda érhetnek.

B e l g a O r s z á g.

Hága Dec. 30 kán. A' Ministerium-
ban némelly változások estek. A' Gyar-
matok dolgainak igazgatására új Minis-
terium állított, mellyre egyszersmind
az Anya Országának és a' Nemzeti szor-
galomnak igazgatása is bizva leszen. Fe-
jévé ez új Ministeriumnak G o b b e l-
s c h r o g Úr (eddig Belső Minister) ne-
veztetett; az ő helyébe Belső Minister-
ré de la Côte Úr Antwerp tarto-
mányának Helytartója leve.

Fridrik Hertzeg (második fija a' Ki-
rálynak) a' Hajós-Seregek Admirálisává
és a' Száraz Seregeknek Fő Kapitányá-
vá nevezetett. Ő alatta állanak; a' Ten-
geri dolgoknak Fő-Directora, Admiralis
V o l t e r b e c k, és a' Hadi dolgoknak
Fő Directora Generalis E e r e n s.

A' tíz esztendő s Költséges Bud-
gét 60,750,000 forintra vagyon megál-
lítva, mellyből esik:

1) A' Királyi Háznak	2,100,000
2) A' Status Titoknokságnak	1,041,668
3) A' Külső Ministeriumnak	660,875
4) A' Ju-titz Ministeriumnak	2,200,000
5) A' Belső Ministeriumnak	5,800,000
6) A' Reformata Egyház dol- gaira	1,400,000
7) A' Romai Kajholikus Cul- tus dolgaira	2,196,250
8) A' Tengeri és Gyarmati Ministeriumnak	6,000,000
9) A' Finantz Ministeriumnak	24,771,207
10) A' Hadi Ministeriumnak	16,580,000

Summa 60,750,000.

Az Esztendő s Költségek Budgetja
17,103,200 forintra vagyon megállítva.

B u r k u s O r s z á g.

A' Király megajándékcza a' két O-
rosz Feld-Marsalt Gróf Diebits-Sa-
balkanskyt és Gróf Paskevits Eri-
vanskyt a' Fekete Sas Vit. Rendnek
tízjével. A' Gróf Diebitsnek küldött
tízjelek gyémántosok. — Albrecht Kir.
Hertzeg Pétervárába elútazott.

O r o s z O r s z á g.

Tulában egy Aktziás Társaság ál-
lott fel, az Igazgatószék engedelmével,
tízükor készítésre sárga-répából. Tőke
pénze (250 Aktziából 200 Rubeljével)
50,000 Rubel.

E l e g y e s D o l g o k .

S a i n t - E l m e Aszszoyságot (a' M e m o i r e s d' u n e C o n t e m p o r a i n e nevű munkának Szerzőjét) Nov. 20-kán Smyrnához közel hét Török haramják megfosztották. A' Smyrnai Basa nyomoztatja a' 'Siványokat.

H a u s e r G a s p a r r ó l (kiről már több ízben szó volt az Újságlevelekben) a' M ü n k h e n i N a p i l e v é l é s F a l u s i Ú j s á g a z t h i r l e l i k , h o g y ő G r ó f T a t t e n b a c h , nevezetesen fija annak a' Gróf T a t t e n b a c h n a k , a' k i a' F r a n z i a h á b o r ú b a n e l e s e t t . — K i r . T a n á t s o s é s Ü g y é s z M i l l e r a' (M ü n k h e n i) F l o r á n a k 258-dik Számú levelébe iktatott Előterjesztésében megigazítja ezen hirlelést, mivel nintsen egy Gróf T a t t e n b a c h i s , a' k i a' F r a n z i a h á b o r ú b a n e l e s e t t v o l n a .

A' G r é t z i ú j s á g í r j a J a n . 4 d i k é n , h o g y e z e n r e n d k i v ü l n a g y é s k e m é n y t é l , o t t i s m i n t á l t a l j á b a n m i n d e n ü t t s z o k a t t a n s o k h ó v a l l e p t e e l a' f ö l d e t ' s k ü l ö n ö s e n a' h e g y e k e t , m e l l y a z ú t a k o n v a l ó j á r á s t f e l e t t e t e r h e s s é s ő t n é h a v e s z e d e l m e s s é i s t e s z i . E r r e e g y s z o m o r ú p é l d á t h o z f e l , m e l l y D e c . 21-dikén t ö r t é n t . E z e n a' n a p o n e l k ü l d ö t t e e g y f a k e r e s k e d ő a' f i j á t h á r o m f a v á g ó t s e l é d j é v e l W e i t e n t h a l b ó l h o g y e g y o t t f o g a d o t t ú j t s e l é d j é t s e g í t s é k á l t a l k ö l t ö z t e t n i . A' S t ö r i n g n e v ű h a v a s o n k e l l e t t n e k i k á l t m e n n i , h o l a' s z é l e r ő s e n f u j t . M i d ő n m á r a r r a a' h e l y r e f e l j u t o t t a k , h o l a z á l t a l j á r á s v a g y o n , a z a' k i e l ő l m e n t e g y s z e r r e n a g y z ú g á s t h a l l , ' s k i á l t a' t ö b b i e k n e k ; d e a b b a n a' s z e m p i l l a n t á s b a n l e z u h a n a' h e g y r ő l i s z o n y ú s e b e s s é g g e l a' s o k h ó , ' s m i n d n y á j o k a t a' m é l y s é g b e r a g a d á . A z e l s ő u g y a n t s a k 20 ö l n y i r e e s e t t é s o t t a' h ó t e t e j é n é l e t b e n m e g m a r a d o t t , d e h á r m a n a' h ó a l á t e -

m e t t ö t t e k , ' s m i n e k u t á n n a s e g í t s é g j ö t t é s a z a l ó l k i á s a t t a k , m á r h a l v a t a l á l t a t t a k , ' s ö k e t é l e t r e h o z n i n e m l e h e t e t t .

Ú j J o r k i A n g l u s Ú j s á g o k í r j á k , h o g y o d a s o k O r o s z K a t o n a t i s z t e k m e n t e k m o s t a n á b a n , a' k i k o l l y t z é l b ó l k ü l d e t t e k É j s z a k i A m é r i k á b a , h o g y a' t e n g e r i h a j ó z á s m e s t e r s é g é t , m e l l y e t o t t k ü l ö n ö s e n a' g ö z h a j ó k k a l n a g y t ö k é l l e t e s s é g r e v i t t e k a z A m é r i k a i a k , m e g t a n u l j á k . A z O r o s z T s á s z á r s z á n d é k o z i k e g y s z e r s m i n d t ö b b A m é r i k a i h a d i h a j ó k a t v é t e t n i .

A z U r á l h e g y e i b e n m á r j ó i d e j e , h o g y b á n y á k a t k e z d e t t a z O r o s z K o r m á n y s z é k n y i t t a t n i . A' B o g o s l o w s k i b á n y á k b a n , m e l l y e k a' K o r o n a j ó s z á g a i h o z t a r t o z n a k e g y n e h á n y e s z t e n d ő v e l e z e l ő t t m á r a r a n y e r e k r e i s t a l á l t a k , m e l l y e k m i n d i n k á b b s z a p o r o d t a k , ú g y h o g y 1828-b a n M á j u s t ó l k e z d v e . 1829-d i k e s z t . M á j u s á i g a b b ó l 5 P u d 4 f o n t é s 24 S o l o t n i k t i s z t a a r a n y a t n y e r t a' k i n t s t á r . (1 P u d . 40 O r o s z v a g y 51 1/2 B é t s i f o n t) .

M a g y a r O r s z á g .

R o s n y r ó l K a r á t s o n h a v a 26-d i k á n , M é l t ó s á g o s , ' s F ő T i s z t e l e n d ő D a n i s J á n o s a' h e l y b e l i K á p t a l a n n a k s z e r e t e t t P r é p o s t j a , v á l a s z t o t t D u l c i n a i P ü s p ö k ' s a' t . t ö b b T T . V á r m e g y é k ' T á b l a - B í r á j a , M e g y é n k ' N e s z t o r a , K a r á t s o n h a v á n a k 25 i k é n r e g g e l i 9 ó r á j a k o r d í t s é r e t e s é l e t é n e k e l v é g e z t e p á l y a - f u t á s á t . M é l y g y á s z b a ö l t ö z t e t t e a' m e g y é t e z e n n a g y f é r f i ú n a k j o b b é l e t r e t ö r t é n t e l k ö l t ö z é s e ; m e r t Ő v a l a a z , a' k i A l m á s o n (J a b l o n f a l v á n) T . T r e n t s i n V á r m e g y é b e n B ö j t e l ő h a v á n a k 24-d i k é n 1754-b e n s z ü l e t v é n , ' s a' P a p i é l e t r e m a g á t s z e n t e l v é n , a' d i t s ő s é g e s M . T e r e s i a k e g y e l m é b ő l l e t t M e g y é n k f e l á l l í t á s a a l k a l m á v a l u g y a n a n n a k r é s z é r e , ' s j a v á r a n é h a i R i c h v a l d s z k y J ó s e f v á l a s z t o t t P ü s p ö k á l -

tal áldozó Pappá legelőször kenetett-fel; mint ilyen azonnal a' nagy emlékezetű B. Révay Antal kegyes Püspök udvarában többféle nagy pontossággal végbe vitt szolgálatjával a' Megyénknek áldozott, melly tetézett érdemeinek következtetésében a' jutalmazni tudó Felső Uralkodónk Sz. György hava 8-dikán 1806 Kanonokká kinevezni méltóztatott, minekelőtte már a' Ns. városunk' lelkiépülésére mint helybeli Plébános fáradohatatlanul, 's példásan munkálkodott volna, mellynél fogva ez is, mint Lelki Attyának elvesztése miatt, szemeit köny-tseppekkel áztatja, ú. m. kinek keblében a' boldogult 55 évet egy húzomban töltött el. Hideg tetemei a' Méltóságos Megyebeli Püspök Úr által minden illendőséggel a' székes templom' sírboltjába tétettek.

Pétszett Dec. 22-dikén kimult Fő Tiszt. Kolb Konrád Kanonok Úr életének 71-dik esztendejében, ki mint Káptalanbeli Követ mind az Egyházi Zsinaton, mind egy ideig az ország-gyűlésen jelen volt.

H i r d e t é s.

Az Ádámhofi Udvari Gazdaság Kiárendálása felől.

A' Nyitra Vármegyében fekvő Ts. K. Familia Holitsi Uradalma Tisztsége jelenti, hogy az ezen uradalomhoz tartozó Ádámhofi Udvar, melly igen tágas épületből, pintzéből, 60 darab marhára való 2 istállóból az udvarán két színből, és a' legelőn 3 félszerből, 4 lóra való istállóból, egy tsürből és egy tágas gabona tartóból áll, ahoz tartozó 395 hód 205 □ ölnyi szántó földekkel, kertekkel, rétekkel és legelőkkel együtt,

a' f. 1830-dik eszt. Apr. 1-ső napjától kezdve 6 esztendőre, a' Ts. K. Patrimonialis és Familia Jóságok Fő Directiója helybehagyása után, a' többet ígérőnek árendába ki fog adattatni.

Leginkább hasznát lehet venni a' leírt gazdasági épületeknek és a' hozzá tartozó földeknek göbölök legeltetésére, és vágó marháknak istállóiban, 's a' sertéseknek ólakban való hizlalásokra. Mint-hogy pedig Austria határánál fekszik a' Posonba vivő jó tsínált út mellett, ettől 8, és Bétshez 16 mértföldnyire különösen a' kereskedésre nézve igen hasznos, valamint arra nézve is, hogy a' hizott vágó marháknak, mellyeket Magyar Országának egy részéből erre szoktak hajtani Bétsbe, itt igen alkalmas kinyugvó helyet lehet adni.

Az árendába adás kiállítására a' f. esztendő Febr. 22-dikén reggeli 9 órakor kezdődik, a' mellyre minden árendálni kívánók az itten lévő Tisztségek Hivatalszobájába meghívatnak. A' kiárendálás feltételeit mindennap megtudhatni, mind itt a' Tiszti szobában; mind Bétsben a' Ts. K. Familiai Jóságok Fő-Directiójánál, melly az Alte-Fleischmarkt nevű útszán van Nro 781.

A' Ts. K. Familia Jóságok Fő Directiójának Kiadó Hivatala által

A' pénz folyamat Januárius 11-dikén; közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligációji	104 1/2
Az 1820-béli sorsosok,	184
Az 1821-béli hasonlók,	157 1/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligációji, 61 1/4 for. keltek, mind Conv.	
A' Bank-Aktziák keltek 1297 1/5 for. ton,	
Conv. Pénzben.	